

25. oktober 2004

JUB

3/1104-0101-0075

**ØKONOMI- OG
ERHVERVS MINISTERIET**

Høringsnotat vedrørende forslag om ændring af konkurrenceloven

På Økonomi- og Erhvervsministeriets vegne sendte Konkurrencestyrelsen den 11. august 2004 et udkast vedrørende forslag til ændring af konkurrenceloven (lovbekendtgørelse nr. 539 af 28. juni 2002, som ændret ved lov nr. 381 af 28. maj 2003) i høring. Med høringsskrivelsen fulgte endvidere et udkast til lovbemærkninger samt paralleltekst over forslaget sammenholdt med den gældende lov.

De i vedlagte bilag 1 nævnte organisationer og myndigheder er blevet hørt.

Svarfristen for høringen var den 8. september 2004, kl. 12.

Følgende har svaret inden høringsfristens udløb:

Advokatrådet, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, CO-Industri, Coop Danmark A/S, Danmarks Apotekerforening, Danmarks Rederiforening, Dansk Byggeri, Dansk Energi, Dansk Industri, Dansk Handel & Service, Dansk Transport & Logistik, Danske Dagblades Forening, Danske Fjernvarmeværkers Forening, De Samvirkende Købmænd, Den Danske Forlæggerforening, Det Kommunale Kartel, Finansrådet, Forbrugerrådet, Foreningen af Registrerede Revisorer, Forsikring & Pension, Frederiksberg Kommune, Funktionærernes og Tjenestemændenes Fællesråd, HTS, Håndværksrådet, Landbrugsraadet, Liberale Erhvervs Råd, Lokale Pengeinstitutter, Oliebranchens Fællesrepræsentation, Realkreditrådet, og Rigsrevisionen. Høringssvarene vedlægges som et samlet bilag 2.

Dette notat gengiver overordnet de modtagne høringssvar. Systematisk er høringsnotatet opbygget således, at de generelle bemærkninger indledningsvis angives. Herefter følger notatet opbygningen i forslaget til ændring af konkurrenceloven.

1. Generelle bemærkninger

En række organisationer m.v. har ikke haft bemærkninger til forslaget. Det drejer sig om **Danmarks Apotekerforening, Danske Fjernvarmeværkers Forening, Foreningen af Registrerede Revisorer, Frederiksberg Kommune, Funktionærernes og Tjenestemændenes Fællesråd, Liberale Erhvervs Råd, og Rigsrevisionen.** **CO-Industri** støtter de foreslåede ændringer.

Advokatrådet er generelt positiv overfor harmoniseringen med EU-reglerne i Rådets forordning (EF) nr. 1/2003 – gennemførelsesforordningen – og Rådets forordning (EF) nr. 139/2004 – fusionsforordning.

Arbejderbevægelsens Erhvervsråd kan støtte det fremlagte forslag til ændring af konkurrenceloven. Arbejderbevægelsens Erhvervsråd finder, at der udover de foreslåede ændringer, er behov for yderligere stramninger på konkurrenceområdet for at sikre den bedst mulige konkurrenceintensitet.

Danmarks Rederiforening, Dansk Byggeri, Dansk Industri, Dansk Handel & Service, Finansrådet, Forsikring og Pension, HTS, Landbrugsraadet, Oliebranchens Fællesrepræsentation og Realkreditrådet finder at forslaget til § 10 a om dominerende virksomheders samhandelsbetingelser ikke i tilstrækkeligt omfang har tilgodeset

retssikkerheden, idet retssikkerheden især mindskes fordi forslaget indfører en uklar bevisbyrde-regel i en strafbelagt bestemmelse. Endvidere indføres der med forslaget en dansk særregel, der går betydeligt videre end de krav, der følger af EU-konkurrenceretten. Organisationerne anfører også, at § 10 a vil hæmme konkurrencen og dermed fører til højere priser. Endelig vil § 10 a afgørende svække danske virksomheders muligheder for at deltage i konkurrencen på lige fod med udenlandske virksomheder.

De Samvirkende Købmand og Lokale Pengeinstitutter kan tilslutte sig høringssvaret fra ovennævnte organisationer.

Danske Dagblades Forening kan overordnet tilsluttet sig forslaget om, at der skabes ensartede retningslinier for Kommissionens og de danske konkurrencemyndigheders administration af konkurrencereglerne, idet der herved skabes et mere homogent konkurrenceretligt system til gavn for både erhvervslivet og forbrugerne. Foreningen har dog væsentlig reservation overfor forslaget til en ny § 10 a.

Den Danske Forlæggerforening fremhæver, at der er et behov for at foretage de fornødne forbedringer af beslutningsproceduren i Konkurrencestyrelsen og Konkurrencerådet, så det i videst muligt omfang sikres, at afgørelserne allerede i første instans træffes på et velunderbygget grundlag. Den Danske Forlæggerforening foreslår endvidere, at der indføres en ordning, der giver organisationer og virksomheder mulighed for at få dækket sagsomkostningerne i forbindelse med ankesager, hvor klagerne får helt eller delvist medhold.

Forbrugerrådet er tilfreds med, at der foretages en ændring af konkurrenceloven, idet de sidste 12 måneder har vist, at loven på afgørende områder ikke i tilstrækkelig grad har kunnet håndtere de store konkurrenceproblemer på danske markeder. For at sikre en effektiv håndhævelse af konkurrencereglerne foreslår Forbrugerrådet en række yderligere ændringer.

Kommentar:

For så vidt angår organisationernes udtalelser vedrørende lovforslagets § 10 a, henvises til kommentaren nedenfor under afsnittet om dominerende virksomheders samhandelsbetingelser.

Angående de forslag til yderligere stramninger og ændringer af konkurrenceloven, som er foreslået af Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Den danske Forlæggerforening og Forbrugerrådet, henvises til afsnit 3 nedenfor.

2. Specielle bemærkninger

Lovens formålsbestemmelse (nr. 1)

Arbejderbevægelsens Erhvervsråd kan tilslutte sig ændringen, men finder at miljøet også bør nævnes i formålsbestemmelsen.

Advokatrådet kan ikke tilslutte sig ændringen, der findes at ville give loven en anden karakter end fremme af konkurrence.

Danmarks Rederiforening, Dansk Byggeri, Dansk Industri, Dansk Handel & Service, Finansrådet, Forsikring og Pension, HTS, Landbrugsraadet, Oliebranchens Fællesrepræsentation og Realkreditrådet finder det ikke hensigtsmæssigt at ændre formålsbestemmelsen for at fremhæve bestemte gruppehensyn eller delformål. Organisationerne finder, at man i så fald f.eks. også kunne fremhæve hensynet til beskæftigelsen (arbejdstagere) og vækst (samfundet). Organisationerne kan derimod tilslutte sig lovbemærkningerne til konkurrenceloven fra 1998.

De Samvirkende Købmænd og Lokale Pengeinstitutter kan tilslutte sig høringssvaret fra ovennævnte organisationer.

Forbrugerrådet finder det positivt, at formålsbestemmelsen understreger, at konkurrenceloven og administrationen heraf skal være til gavn for virksomhederne og for forbrugerne.

Kommentar:

Forslaget tilsigter ikke en materiel ændring af lovens formålsbestemmelse eller i øvrigt at ændre lovens karakter. Ændringen har til formål at tydeliggøre, hvad der allerede er gældende i dag, nemlig at hensynet til erhvervsfriheden og forbrugerhensynet er væsentlige hensyn, der indgår i den overordnede målsætning om at fremme en samfundsmæssig ressourceanvendelse gennem virksom konkurrence.

En anførelse af yderligere hensyn vil kunne skabe forvirring om lovens egentlige målsætning og kan risikere at udvande bestemmelsen.

Forbud mod bindende videresalgspriser (nr. 5)

Advokatrådet ser ingen problemer i en kodificering af reglerne om forbud mod bindende videresalgspriser under forudsætning af, at der ikke med kodificeringen er tilsigtet en ændring af praksis. Advokatrådet finder imidlertid, at formuleringen ”alle tilskyndelser – såvel gentagne som enkeltstående – ... er forbudte” i bemærkningerne er upræcis og ikke i overensstemmelse med praksis. Endvidere finder Advokatrådet det betænkeligt at lovgive ud fra enkeltstager, hvorfor bemærkningerne i lovforslaget vedrørende fortolkningen af Levis-sagen bør udgå.

Danmarks Rederiforening, Dansk Byggeri, Dansk Industri, Dansk Handel & Service, Finansrådet, Forsikring og Pension, HTS, Landbrugsraadet, Oliebranchens Fællesrepræsentation og Realkreditrådet er enige i, at der med den foreslåede lovtekst ikke ændres i gældende ret. Organisationerne finder det imidlertid kritisabelt, at det i bemærkningerne til forslaget følger, at alle tilskyndelser – såvel gentagne som enkeltstående – til at efterleve videresalgspriser, skal opfattes som en lovovertrædelse, uanset om det er et led i en gennemført politik eller ej. På baggrund af Levis-dommen bør det efter organisationernes opfattelse afspejles i bemærkningerne, at lovændringen ikke tilsigter en ændring i kravene til den strafferetlige tilregnelighed for juridiske personer og beviskravene herfor. Det kritiseres endvidere af organisationerne, at lovforslaget efter deres opfattelse åbner mulighed for at forhandlere risikere at indgå en ulovlig konkurrencebegrænsende prisaftale ved at vælge at følge leverandørens lovlige vejledende pris og deltage i en kampagne som leverandøren iværksætter. Endelig anfører organisationerne, at gennemførelsesforordningen (Rfo. 1/2003) i øvrigt ikke indeholder nogen mulighed for at indføre mere restriktive nationale regler for så vidt angår forbuddet mod konkurrencebegrænsende aftaler, end hvad traktatens art. 81, og fortolkninger heraf, fører til.

De Samvirkende Købmænd og Lokale Pengeinstitutter kan tilslutte sig høringssvaret fra ovennævnte organisationer.

Forbrugerrådet kan tilslutte sig forslaget, idet forslaget fjerner den eksisterende uklarhed i loven. Forbrugerrådet finder, at ”Levis-sagen” er et godt eksempel på, at grundig forberedelse og en god sag ikke er nok til at sikre domfældelse, når loven er uklar.

Håndværksrådet finder, at forslaget forekommer rigtigt og vigtigt set i lyset af de hidtidige erfaringer på området. Håndværksrådet finder, at selvom det ikke er en betingelse for overtrædelse af forbuddet, og dermed bødepålæggelse, at en forhandler rent faktisk har fulgt en tilskyndelse til at anvende en bestemt videresalgspris, må der til gengæld i alle fald skulle

foreligge en eller anden form for aftale, skriftlig, mundtlig eller stiltiende, som betingelse for, at en videresælger kan anses for at have overtrådt forbuddet og følgelig kan pålægges bøde. Dette bør efter Håndværksrådet gøres mere klart i bemærkningerne, idet det med fordel også kan gøres mere klart, at der kan foreligge en overtrædelse af § 6, selvom der ikke foreligger en aftale, men blot et forsøg på at effektuere bindende videresalgspriser.

Kommentar:

Formål med forslaget er at præcisere rækkevidden af forbuddet mod bindende videresalgspriser i § 6.

Der er ikke med forslaget tilsigtet nogen ændring af aftalebegrebet, som fortsat vil skulle fortolkes i overensstemmelse med aftalebegrebet i EF-traktatens artikel 81, hvilket er blevet tydeliggjort i bemærkningerne for at imødegå den usikkerhed som der er givet udtryk for ovenfor.

Det almindelige udgangspunkt er, at en virksomhed er ansvarlig for handlinger foretaget af dens medarbejder, og at en virksomhed derfor kan gøres strafferetligt ansvarlig for foranstaltninger iværksat af dens medarbejdere. Der er i lovforslaget allerede i vidt omfang taget højde for den rejste kritik af, at virksomhederne kan gøres ansvarlig for alle handlinger foretaget uden ledelsens viden, uanset om det er et led i en gennemført politik eller ej. Det er sket ved at angive i bemærkningerne, at et compliance programme vil kunne indgå som en formildende omstændighed. For at undgå usikkerhed om rækkevidden af bestemmelsen og samtidig åbne mulighed for, at der i praksis bliver et vist rum for en bagatelgrænse, er det dog fundet hensigtsmæssigt, at lade "alle" udgå af formuleringen i bemærkningerne om, at alle tilskyndelser til at efterleve videresalgspriser, skal opfattes som en lovovertrædelse.

Ændring af anmeldelsessystemet (nr. 7)

Advokatrådet kan tilslutte sig forslaget til ændring af anmeldelsessystemet.

Dansk Transport og Logistik, Danmarks Rederiforening, Dansk Byggeri, Dansk Industri, Dansk Handel & Service, Finansrådet, Forsikring og Pension, HTS, Landbrugsraadet, Oliebranchens Fællesrepræsentation, Realkreditrådet, De Samvirkende Købmand og Lokale Pengeinstitutter kan tilslutte sig forslaget til ændring af anmeldelsessystemet, idet der skabes større fleksibilitet.

De Samvirkende Købmand og Lokale Pengeinstitutter kan tilslutte sig høringsvaret fra ovennævnte organisationer.

Dansk Transport og Logistik kan tilslutte sig forslaget til ændring af anmeldelsessystemet.

Kommentar:

Der er generel tilslutning til forslaget om at modificere det eksisterende anmeldelsessystem således, at der fortsat vil være mulighed for – men ikke længere krav om – at anmelde en aftale til Konkurrencestyrelsen.

Inddragelse af gruppefritagelser (nr. 9)

Danmarks Rederiforening, Dansk Byggeri, Dansk Industri, Dansk Handel & Service, Finansrådet, Forsikring og Pension, HTS, Landbrugsraadet, Oliebranchens Fællesrepræsentation og Realkreditrådet anfører, at ligesom gennemførelsesforordningens art. 29 ikke omfatter rådsfastsatte, men alene kommissionsfaste, gruppefritagelser, bør ændringen ikke omfatte danske gruppefritagelser, der er baseret på rådsfaste gruppefritagelser.

Kommentar:

Kendetegnende for de danske gruppefritagelser udstedt i medfør af § 10 er, at Kommissionens gruppefritagelser – og ikke rådets - gøres tilsvarende gældende for aftaler m.v., som er omfattet af § 6, og som ikke påvirker samhandelen mellem medlemsstaterne.

Dominerende virksomheders samhandelsbetingelser (nr. 10)a. Generelle bemærkninger

Advokatrådet har ingen bemærkninger til, i hvilket omfang der lovgivningsmæssigt skal indføres regler om anmeldelse af samhandelsbetingelser, idet det efter Advokatrådets opfattelse er et rent politisk anliggende.

Arbejderbevægelsens Erhvervsråd finder det vigtigt, at konkurrencemyndighederne får et effektivt værktøj, som kan bruges i de tilfælde, hvor en virksomhed misbruger sin dominerende stilling. Arbejderbevægelsens Erhvervsråd kan derfor tilslutte sig forslaget.

Coop Danmark A/S kan ikke tilslutte sig bestemmelsen. Coop Danmark A/S er af den opfattelse, at bestemmelse vil komme til at virke til ugunst for forbrugerne og konkurrencehæmmende, snarere end konkurrencefremmende.

Danmarks Rederiforening, Dansk Byggeri, Dansk Industri, Dansk Handel & Service, Finansrådet, Forsikring og Pension, HTS, Landbrugsraadet, Oliebranchens Fællesrepræsentation og Realkreditrådet finder, at den tekniske udformning af forslaget ikke i tilstrækkeligt omfang tilgodeser retssikkerheden. Retssikkerheden mindskes efter organisationernes mening, især fordi forslaget indfører en uklar bevisbyrde i en strafbelagt bestemmelse. Såfremt denne skal forstås som en regel om omvendt bevisbyrde, finder organisationerne dette meget betænkeligt. Efter organisationernes opfattelse vil forslaget i den nuværende udformning kunne hæmme konkurrencen, og dermed føre til højere priser, hvilket i sidste ende vil ramme forbrugerne. Det skyldes, at forslaget fratager virksomhederne den fleksibilitet, der er nødvendig for, at virksomheden kan tilbyde sine kunder de rigtige priser og vilkår på det rigtige tidspunkt. Forslaget går efter organisationernes opfattelse også betydeligt videre end den EU-regulering, der i øvrigt tilstræbes parallelitet til. Organisationerne henviser også til, at det ikke i bemærkningerne er præciseret, at der med ændringen ikke tilsigtes en indholdsmæssig udvidelse af gældende praksis efter § 11, ligesom det ikke er præciseret, at vurderingen i henhold til § 11 fortsat vil være i overensstemmelse med vurderingen efter traktatens art. 82.

De Samvirkende Købmænd og Lokale Pengeinstitutter kan tilslutte sig høringsvaret fra ovennævnte organisationer.

Danske Dagblades Forening finder det uforståeligt, at man ønsker at genindføre en for længst opgivet, usmidig bestemmelse fra monopolloven af 1955. Det anføres endvidere, at forslaget vil modvirke den harmonisering af dansk og EU-konkurrenceret, som netop er lovforslagets *raison d'être*.

Forbrugerrådet er positivt overfor forslaget, som er nødvendig for at give konkurrencemyndighederne en mulighed for at skabe klarhed over, hvorvidt markedsføringsbidrag, der gives uden klare, objektive og lovlige kriterier, misbruges til at udelukke konkurrenter fra butikkerne. Det er vigtigt for Forbrugerrådet, at konkurrencemyndighederne faktisk får et effektivt værktøj, der vil blive brugt aktivt i de tilfælde, hvor det er nødvendigt. Forbrugerrådet stiller dog spørgsmålstegn ved, om forslaget er

vidtgående nok set ud fra behovet om hurtig og effektiv indgriben samt præventiv effekt. Forbrugerrådet peger derfor på en alternativ model, der indebærer, at meget dominerende virksomheder forpligtes til rutinemæssigt at indberette virksomhedens samhandelsbetingelser. Indberetningen skal ske ved skriftlig anmeldelse i en lukket kuvert til Konkurrencestyrelsen, som herefter opbevarer oplysningerne fortroligt uden i øvrigt at sagsbehandle eller godkende dem. Konkurrencestyrelsen har dog til enhver tid mulighed for at gennemgå de indberettede samhandelsbetingelser, såfremt der klages over virksomheden eller der ad anden vej opstår mistanke om misbrug.

Håndværksrådet kan i det væsentlige tilslutte sig forslaget til indsættelsen og formuleringen af en ny § 10 a. Håndværksrådet finder, at den nye bestemmelse principielt er vidtgående og i øvrigt ikke ses at forekomme inden for EF-retten, jf. ønsket om generelt at opretholde størst mulig parallelitet mellem EU's og de danske konkurrenceregler. Efter Håndværksrådets opfattelse forekommer bestemmelsen imidlertid velbegrunder set i lyset af vanskelighederne med at få overholdt lovens § 11, dog er adgangen til at kræve ændringer i samhandelsbetingelserne lovlig lempelig. Håndværksrådet lægger med sin accept af forslaget til grund, at der ikke tilsigtes en ændring af den materielle retstilstand på området. Håndværksrådet lægger endvidere vægt på, at bestemmelsen bør anvendes med en sådan grad af fleksibilitet, at godt købmanskab ikke forhindres, og at det er muligt for den dominerende virksomhed at foretage prisnedsættelser ud fra "meeting competition" princippet.

Kommentar:

Forslaget giver Konkurrencerådet hjemmel til at påbyde en dominerende virksomhed at indsende sine generelle samhandelsbetingelser til Konkurrencestyrelsen. Såfremt den dominerende virksomhed ikke allerede har udarbejdet sådanne generelle samhandelsbetingelser, vil virksomheden være nødsaget til at udarbejde disse for at kunne efterleve Konkurrencerådets påbud. Denne påbudsmulighed skal sikre, at Konkurrencerådet kan komme i besiddelse af opdaterede samhandelsbetingelser for dominerende virksomheder, hvorved der skabes grundlag og mulighed for en bedre indsigt med konkurrenceforholdene.

Det er ikke hensigten med forslaget, at alle dominerende virksomheder skal pålægges at udarbejde og indsende skriftlige samhandelsbetingelser til Konkurrencestyrelsen. Det er alene tilsigtet at give Konkurrencerådet mulighed for i særlige tilfælde at udstede påbud. Det forventes, at der kun vil være behov for at udstede påbud til et meget begrænset antal virksomheder, hvorfor bestemmelsen kun forventes anvendt i få tilfælde.

Forbrugerrådets forslag er derfor heller ikke hensigtsmæssigt, idet pligten til at indsende samhandelsbetingelser vil gælde samtlige eller en stor del af de dominerende virksomheder, uden at der er konstateret et konkret behov for kendskab til virksomhedernes samhandelsbetingelser. Forslaget vil derfor indebære en uforholdsmæssig stor administrativ byrde for virksomhederne. Endvidere er Forbrugerrådets forslag bagudrettet og ikke fremadrettet, forstået som at bestemmelsen ikke kan bruges til, gennem dialog med virksomheden, at sikre, at samhandelsbetingelserne er lovlige.

Det er fundet hensigtsmæssigt i bemærkningerne at præcisere, at der ikke med forslaget til § 10 a indføres nye vurderingskriterier for dominerende virksomheders ydelse af priser, rabatter, markedsføringstilskud og øvrige økonomiske fordele. Gældende EU-praksis for, hvad der materielt udgør et misbrug af dominerende stilling, finder derfor anvendelse.

Det er endvidere præciseret i bemærkningerne, at samhandelsbetingelserne kan udformes således, at de giver et rum for at reagere på ændrede markedssituationer og giver mulighed for at møde konkurrencen på markedet og tage saglige forretningsmæssige hensyn i prissætningen,

herunder fastsættelsen af rabatter og markedsføringstilskud.

For så vidt angår bemærkningerne fra **Danmarks Rederiforening, Dansk Byggeri, Dansk Industri, Dansk Handel & Service, Finansrådet, Forsikring og Pension, HTS, Landbrugsraadet, Oliebranchens Fællesrepræsentation og Realkreditrådet** vedrørende bevisbyrden henvises til kommentarerne nedenfor.

b. Påbud om at udarbejde og indsende samhandelsbetingelser

Danmarks Rederiforening, Dansk Byggeri, Dansk Industri, Dansk Handel & Service, Finansrådet, Forsikring og Pension, HTS, Landbrugsraadet, Oliebranchens Fællesrepræsentation og Realkreditrådet finder, at forslaget giver konkurrencerådet adgang til at pålægge virksomheder, der alene vælges ud fra deres størrelse, at udarbejde og indsende samhandelsbetingelser, hvilket strider mod den hidtidige praksis. Organisationerne anfører også, at det ikke er præciseret, hvorvidt samhandelsbetingelserne alene omfatter de generelle betingelser, der fastsættes mellem erhvervsdrivende, ligesom det efter organisationernes opfattelse tillige burde fremgå, at virksomhederne alene vil være forpligtet til at udarbejde og indsende samhandelsbetingelser for virksomhedernes relevante delforretningsområder. Det bør efter organisationernes opfattelse også i bemærkningerne præciseres, at Konkurrencerådet, inden påbud udstedes, i hvert enkelt tilfælde har underkastet den pågældende virksomhed en dominantest under anvendelse af KL § 5 a. Organisationerne finder tillige, at det er uhensigtsmæssigt, at der ikke i lovforslaget er indeholdt en tidsfrist for, hvor længe et påbud er gældende, og at det ikke fremgår af bemærkningerne, efter hvilke objektive kriterier myndighederne vil vurdere, om der foreligger et "særligt tilfælde". Der bør være et krav om, at Konkurrencerådet i hvert af de få tilfælde, har en konkret begrundet mistanke om, at virksomhedens adfærd er i strid med KL § 11, stk. 1.

De Samvirkende Købmand og Lokale Pengeinstitutter kan tilslutte sig høringssvaret fra ovennævnte organisationer.

Danske Dagblades Forening finder, at rækkevidden af Konkurrencerådets fakultative adgang til at kræve indsendelse af samhandelsbetingelser er meget vagt og uklart formuleret.

Håndværksrådet ser ingen grund til at kræve, at der forud for et påbud om at udarbejde almindelige samhandelsbetingelser skal gennemføres en markedsanalyse til godtgørelse af, at der foreligger dominans, men lægger til grund, at der kun i meget få tilfælde vil foreligge omstændigheder, der vil kunne begrunde, at dominerende virksomheder pålægges at indsende deres almindelige samhandelsbetingelser med dertil knyttede prislistor m.v.

Kommentar:

Idet formuleringerne "særlige tilfælde" og "skønnes nødvendigt" giver anledning til usikkerhed om omfanget af Konkurrencerådets beføjelser, jf. kritikken ovenfor, og for i højere grad at understrege, at bestemmelsen kun er tænkt anvendt i særlige tilfælde, er det fundet hensigtsmæssigt at foretage visse ændringer i lovforslaget.

Konkurrencerådet kan påbyde en dominerende virksomhed at indsende sine samhandelsbetingelser til Konkurrencestyrelsen, når 3 betingelser er opfyldt. For det første skal der foreligge en ikke ubegrundet klage fra en konkurrent. For det andet skal der foreligge særlige markedsforhold, hvilket indebærer, at Konkurrencerådet ikke kan udstede et påbud, blot fordi en virksomhed er dominerende. Der skal være tale om, at konkurrenterne i såvel kapitalstyrke som i markedsposition er den dominerende virksomhed underlegen, hvorfor der er en reel risiko for, at små konkurrenter relativt hurtigt kan presses ud af hele eller dele af markedet. For det tredje skal der på grund af de to første forhold være et særligt behov for, at

Konkurrencestyrelsen får en større indsigt i, hvorledes den dominerende virksomhed fastsætter sine priser, rabatter m.v.

Det fremgår endvidere nu af lovforslaget, at et påbud kun er gældende i to år, fra det tidspunkt, hvor det udstedte påbud er endeligt. Påbuddet vil kunne forlænges, men det kræver en selvstændig vurdering efter de tre kriterier.

Konkurrencerådets påbud vil fortsat kun omfatte en dominerende virksomheds samhandelsbetingelser for handelspartnere på det danske marked. Det er dog præciseret i bemærkningerne, at et påbud kun omfatter samhandelsbetingelser for handelspartnere på de markeder, som klagen angår. Hvis en dominerende virksomhed leverer til to forskellige markeder, f.eks. detailhandelsmarkedet og restaurationsmarkedet, og klagen kun vedrører detailhandelsmarkedet, vil påbuddet ikke kunne rettes mod restaurationsmarkedet. Formålet med præciseringen er, at begrænse de administrative byrder, som et påbud efter § 10 a medfører for en virksomhed.

c. Påbud om at ændre eller ophæve samhandelsbetingelser

Advokatrådet finder det særdeles betænkeligt, at Konkurrencerådet kan udstede påbud blot efter en "sandsynliggørelse" af, at samhandelsbetingelserne ville kunne være i strid med § 11, stk. 1. Når det samtidig tages i betragtning, at Konkurrencestyrelsen ikke har pligt til at vurdere de samhandelsbetingelser, der bliver anmeldt, virker det efter Advokatrådets opfattelse tilfældigt, hvilke virksomheder der måtte få nye påbud og hvornår. Advokatrådet tager derfor afstand fra denne adgang til at udstede påbud.

Danmarks Rederiforening, Dansk Byggeri, Dansk Industri, Dansk Handel & Service, Finansrådet, Forsikring og Pension, HTS, Landbrugsrådet, Oliebranchens Fællesrepræsentation og Realkreditrådet finder, at det er yderst betænkeligt og uacceptabelt, hvis myndighederne i tilfælde, hvor der end ikke foreligger nogen form for konkret begrundet mistanke om misbrug, kan pålægge virksomheder omfattende administrative byrder med massive efterfølgende retsvirkninger. Det er under alle omstændigheder u hensigtsmæssigt, at forslaget ikke indeholder en tidsbegrænsning for indgrebet. Organisationerne anfører endvidere, at kravet om at dominerende virksomheder kun må operere med prisforskelle, der er objektivt begrundet ved omkostningsforskelle, er en afvigelse af tidligere praksis for anvendelsen af § 11, og vil efterlade de dominerende virksomheder uden muligheder for at møde markedet og konkurrencen fra navnlig de store udenlandske udbydere. Organisationerne finder ikke dette acceptabelt. Organisationerne finder også af retssikkerhedsmæssige årsager, at en virksomhed, der efter påbud har indsendt sine samhandelsbetingelser, inden for en rimelig tidsfrist bør kunne få konkurrencemyndighedens endelige stillingtagen til de indsendte betingelser, såfremt virksomheden anmoder herom.

De Samvirkende Købmænd og Lokale Pengeinstitutter kan tilslutte sig høringssvaret fra ovennævnte organisationer.

Dansk Energi finder det ikke hensigtsmæssigt, at Konkurrencerådet efter forslaget får bemyndigelse til at påbyde en dominerende virksomhed at udarbejde samhandelsbetingelser, uden at Konkurrencerådet tager positivt stilling til betingelserne. Såfremt Konkurrencerådet påbyder en virksomhed at udarbejde sådanne betingelser, må det som minimum forventes, at Konkurrencerådet tager stilling til betingelserne. Dansk Energi finder det endvidere utilstrækkeligt, at Konkurrencerådet kan nøjes med at kræve, såfremt betingelserne herfor er tilstede, ophævelse eller ændring i samhandelsbetingelserne. Et påbud må efter Dansk Energis opfattelse som minimum følges op af Konkurrencerådet, således at virksomheden ved,

hvorledes denne skal forholde sig.

Håndværksrådet finder, at betingelserne for Konkurrencerådets adgang til at påbyde ændring eller ophævelse af bestemmelser i samhandelsbetingelser forekommer at være lovligt lempelige. Bestemmelsen bør derfor genovervejes, og antagelige bør det kræves, at der skal være tale om, at en bestemmelse i sig selv udgør en overtrædelse af § 11, idet det forekommer, at en del i sig selv uskyldige former for bestemmelser muligvis vil kunne anvendes på en måde, der udgør et misbrug.

Kommentar:

Der har ikke med forslaget til § 10 a været tiltænkt indført nye vurderingskriterier for dominerende virksomheders ydelse af priser, rabatter, markedsføringsstilskud og øvrige økonomiske fordele. Det er derfor fundet hensigtsmæssigt at præcisere, at Konkurrencerådet alene kan udstede påbud om, at en eller flere af bestemmelserne i samhandelsbetingelserne skal ophæves eller ændres, hvis samhandelsbetingelserne er i strid med § 11, eller administreres i strid med § 11. Vurderingen skal ske i overensstemmelse med gældende praksis efter § 11 og EU-praksis for anvendelsen af EF-traktatens artikel 82. Bevisbyrden er ligeledes uændret.

Konkurrencerådet kan endvidere udstede påbud om, at en eller flere af bestemmelserne skal præciseres, hvis samhandelsbetingelserne er udformet på en sådan måde, at Konkurrencerådet ikke har et tilstrækkeligt beslutningsgrundlag til at kunne vurdere, om samhandelsbetingelserne er i strid med § 11.

Endelig er der åbnet mulighed for, at virksomheder, der er blevet pålagt at indsende deres samhandelsbetingelser til Konkurrencestyrelsen, kan anmode om Konkurrencerådets vurdering heraf. Virksomhederne har som udgangspunkt et retskrav på en sådan vurdering inden for seks måneder. Konkurrencerådet kan træffe afgørelse om at undlade at behandle en sådan anmodning, hvis virksomhedens position eller adfærd indebærer, at der kan foreligge en mærkbar samhandelspåvirkning.

d. Fordeling af bevisbyrden

Advokatrådet finder forslaget betænkeligt, idet der efter Advokatrådets opfattelse indføres omvendt bevisbyrde, hvilket er klart i strid med dansk rets tradition indenfor strafsanktionerede lovovertrædelser. Advokatrådet tager derfor afstand fra forslaget om omvendt bevisbyrde.

Coop Danmark A/S finder, at bestemmelsen indfører en omvendt bevisbyrde, som er strafferetligt uacceptabel, og som tillige vil medføre en afgørende og uhensigtsmæssig forskel mellem EU's og Danmarks konkurrencelovgivning på et tidspunkt, hvor alle bestræbelser ellers går ud på en harmonisering og simplificering. Coop Danmark A/S henstiller derfor, at bestemmelsen udgår.

Danmarks Rederiforening, Dansk Byggeri, Dansk Industri, Dansk Handel & Service, Finansrådet, Forsikring og Pension, HTS, Landbrugsrådet, Oliebranchens

Fællesrepræsentation og Realkreditrådet finder, at såfremt der med forslaget er tiltænkt omvendt bevisbyrde, er dette meget betænkeligt, og forslaget går her videre end EU-konkurrenceretten. Forslaget er efter organisationernes vurdering således i direkte modstrid med, hvad der fremgår af gennemførelsesforordningens art. 2, der foreskriver ligefrem bevisbyrde. Anvendelsen af omvendt bevisbyrde er helt uacceptabel i situationer, hvor den eneste udløsende faktor herfor er, at konkurrencemyndigheden skønner, at et sæt samhandelsbetingelser fraviges, eller skønner, at der anvendes vilkår, som ikke fremgår af disse betingelser. Det er endvidere organisationernes opfattelse, at omvendt bevisbyrde er i strid med fundamentale retsprincipper, hvorefter enhver, der anklages for en lovovertrædelse, skal anses

for uskyldig, indtil hans skyld er bevist i overensstemmelse med loven. Endvidere skal tvivlen komme den anklagede til gode - det er således anklager, der skal bevise, at anklagede er skyldig, og ikke anklagede, der skal bevise, at han er uskyldig. Endvidere er det efter organisationernes opfattelse overraskende, når det i lovbemærkningerne anføres, at samhandelsbetingelserne ikke skal være så detaljerede, at udformningen af dem udgør en urimelig administrativ byrde for virksomhederne, idet det efter organisationernes vurdering tydeligt fremgår af forslaget, at virksomhederne bliver nødt til at udarbejde overordentligt omfattende og detaljerede betingelser, som tager højde for alle tænkelige kommercielle situationer, da selv den mindste fravigelse fra betingelserne eller anvendelsen af vilkår, som ikke fremgår heraf, vil udløse en omvendt bevisbyrde.

De Samvirkende Købmand og Lokale Pengeinstitutter kan tilslutte sig høringssvaret fra ovennævnte organisationer.

Dansk Transport og Logistik finder det yderst kritisabelt at indføre omvendt bevisbyrde i strafbelagte bestemmelser.

Dansk Energi finder det uheldigt, at forslaget ændrer ved bevisbyrden.

Forbrugerrådet kan tilslutte sig bevisbyrdereglen. Det er Forbrugerrådets umiddelbare vurdering, at hvis man ønsker at komme denne form for misbrug af dominerede stilling til livs, må man give myndighederne de rette midler til at afdække området og sikre at de rigtige oplysninger kommer frem. Det er derfor nødvendigt, at myndighederne kan stille krav om at virksomheden skal godtgøre, at dens adfærd ikke er i strid med loven, hvilket i praksis hverken er umuligt eller uoverskueligt.

Håndværksrådet finder ingen grund til principielt at afvise den bevisbyrderegel, der ligger i forslaget. Efter EF-retten er det Kommissionen, der har bevisbyrden i udgangssituationen, men forekomsten af forlydender om konkurrencemæssigt ulovlig adfærd og/eller påvisningen af en bestemt handlemåde på grundlag af tilstrækkeligt klare og gentagne tilfælde kan forrykke balancen, så det reelt bliver virksomheden, der må godtgøre, at der ikke foreligger ulovlig konkurrencebegrænsende adfærd. Tilsvarende bør fravigelse fra de almindelige samhandelsbetingelser med rimelighed kunne begrunde, at det bliver den dominerende virksomhed, der pålægges at godtgøre, at virksomheden handler lovligt i forhold til forbuddet i lovens § 11 mod misbrug af dominans.

Kommentar:

Lovforslaget er justeret således, at hvis en dominerende virksomhed, der har fået et påbud, anvender priser, rabatter, økonomiske fordele eller øvrige vilkår, som i ikke ubetydelig grad afviger fra eller ikke fremgår af de samhandelsbetingelser, der er indsendt til Konkurrencestyrelsen, kan dette tillægges betydning i forhold til den almindelige bevisførelse i en sag efter § 11, og indgår således som et element i Konkurrencerådets vurdering af, hvorvidt der foreligger en overtrædelse af § 11. I overensstemmelse med almindelig praksis er det dermed i sidste instans overladt til Konkurrenceankenævnet – og eventuelt domstolene – at afgøre, hvilken vægt dette skal tillægges.

Ophævelse af anmeldelsesfrist for fusioner (nr. 15)

Danmarks Rederiforening, Dansk Byggeri, Dansk Industri, Dansk Handel & Service, Finansrådet, De Samvirkende Købmand, Forsikring og Pension, HTS, Landbrugsrådet, Lokale Pengeinstitutter, Oliebranchens Fællesrepræsentation og Realkreditrådet støtter forslaget, idet det helt er på linie med fusionsforordningen.

Kommentar:

Det er korrekt, at forslaget er på linie med fusionsforordningen. Forslaget giver de anmeldende parter bedre mulighed for at forberede og koordinere anmeldelser til Konkurrencestyrelsen. Det vil særligt være relevant, hvis der også skal ske anmeldelse i andre lande.

Nyt vurderingskriterium for fusioner (nr. 16)

Arbejderbevægelsens Erhvervsråd kan tilslutte sig forslaget til ændret vurderingskriterium.

Danmarks Rederiforening, Dansk Byggeri, Dansk Industri, Dansk Handel & Service, Finansrådet, Forsikring og Pension, HTS, Landbrugsraadet, Oliebranchens Fællesrepræsentation og Realkreditrådet kan tilslutte sig forslaget. Organisationerne finder det dog væsentligt at pointere, at ændringen i vurderingskriteriet kan give anledning til betydelige usikkerhedsmomenter, hvorved virksomhedernes retssikkerhed mindskes. Organisationerne foreslår, at den positive formulering af bestemmelsen fastholdes fra den nugældende lov, hvilket også vil være på linie med fusionsforordningen (Rfo. 139/2004).

De Samvirkende Købmand og Lokale Pengeinstitutter kan tilslutte sig høringssvaret fra ovennævnte organisationer.

Forbrugerrådet støtter ændringen, idet den giver Konkurrencerådet større mulighed for at tage højde for den reelle markedssituation ved en given fusion. Forbrugerrådet finder det afgørende, at de danske fusionsregler ikke adskiller sig væsentligt fra EU-reglerne på området.

Kommentar:

Med forslaget sikres det, at de danske fusionskontrolregler ikke adskiller sig markant fra EU-fusionskontrolreglerne. Forslaget indebærer således, at en fusion kan forbydes, hvis fusionsparterne bliver i stand til at udøve en væsentlig markedsstyrke, der kan hæmme den effektive konkurrence betydeligt, uden nødvendigvis at være størst på markedet – f.eks. når markedets anden og fjerdestørste virksomhed fusionerer.

Fusioner, hvor der etableres eller styrkes en dominerende stilling, forventes dog også fremover at være den almindeligste årsag til, at en fusion kan give anledning til konkurrenceretlige betænkeligheder. Dominansbegrebet vil derfor fortsat være en vigtig indikator for, om det er sandsynligt, at en fusion vil hindre den effektive konkurrence betydeligt. Konkurrencerådets praksis såvel som praksis fra Kommissionen og de europæiske fællesskabsdomstole på dette område vil således fortsat være anvendelige. Endvidere skal vurderingskriteriet fortolkes i overensstemmelse med definitionen anvendt i fusionsforordningen og de retningslinjer, der kan udledes af fremtidige beslutninger fra Kommissionen og domme afsagt af de europæiske fællesskabsdomstole. Disse to faktorer vil kunne være medvirkende til at minimere usikkerheden omkring det nye vurderingskriterium.

Det er fundet hensigtsmæssigt i lovtæksten at angive såvel den positive som den negative formulering af vurderingskriteriet. Dette er på linie med fusionsforordningens artikel 2, stk. 2 og stk. 3.

Påbud om korrekt og rettidig opfyldelse af fusionstilsagn (nr. 18)

Danmarks Rederiforening, Dansk Byggeri, Dansk Industri, Dansk Handel & Service, Finansrådet, Forsikring og Pension, HTS, Landbrugsraadet, Oliebranchens Fællesrepræsentation og Realkreditrådet tager afstand fra forslaget, idet organisationerne finder, at konkurrencemyndighederne herved i realiteten tillægges ret til at fortolke tilsagnet med bindende virkning for begge parter. At påbuddet kan indbringes for Konkurrenceankenævnet, har efter organisationernes opfattelse ikke megen effekt, idet

ankenævnet formentlig alene vil kunne tilsidesætte påbuddet, hvis det er åbenbart uhjemlet. Organisationerne finder, at der i stedet bør indføres en bestemmelse, hvorefter ankenævnet får adgang til at fortolke rækkevidden af det afgivne tilsagn.

De Samvirkende Købmand og Lokale Pengeinstitutter kan tilslutte sig høringssvaret fra ovennævnte organisationer.

Forbrugerrådet kan støtte forslaget, da det har vist sig, at nogle virksomheder aktivt har forsøgt at undgå at efterleve fusionsbetingelserne. Det er efter Forbrugerrådets opfattelse en helt uacceptabel situation.

Håndværksrådet anser forslaget for særdeles vigtig med hensyn til at overvinde de problemer, der øjensynlig har vist sig i nogle tilfælde med hensyn til effektiv efterlevelse af tilsagn afgivet i forbindelse med godkendelse af fusioner.

Kommentar:

Hvis Konkurrenceankenævnet skal kunne tage stilling til en uenighed om fortolkningen af et fusionstilsagn, forudsætter det, at der foreligger en afgørelse i forvaltningsretlig forstand, og at myndigheden har begrundet sin afgørelse. Konkurrencerådets mulighed for at kunne udstede påbud er derfor en praktisk nødvendighed, hvis Konkurrenceankenævnet skal kunne tage stilling til uenigheder om fortolkningen af tilsagn.

I grundlaget for Konkurrenceankenævnets bedømmelse af berettigelsen af Konkurrencerådets påbud vil naturligvis indgå en fortolkning af rækkevidden af det afgivne tilsagn. Det er fundet hensigtsmæssigt i bemærkningerne at præcisere dette, således at det udtrykkeligt fremgår, at Konkurrenceankenævnet ved bedømmelse af berettigelsen af et påbud om korrekt og rettidig opfyldelse kan tage hensyn til og foretage en fortolkning af rækkevidden af det afgivne tilsagn.

For at imødegå usikkerhed om rækkevidden af bestemmelsen, er det også fundet hensigtsmæssigt i bemærkningerne at præcisere, at der skal være en naturlig sammenhæng mellem påbuddet og det afgivne tilsagn. Det har således ikke været sigtet, at Konkurrencerådet skulle kunne udstede påbud om, at en virksomhed for at opfylde et tilsagn korrekt og rettidigt, skal agere på en måde, der ikke ligger i naturlig forlængelse af det afgivne tilsagn. Hvis en virksomhed eksempelvis har afgivet tilsagn om at frasælge et datterselskab, og dette viser sig ikke at kunne gennemføres indenfor tidsfristen, kan Konkurrencerådet ikke i stedet for påbyde virksomheden at sælge noget helt andet inden for tidsfristen, f.eks. en aktiepost i et helt andet selskab.

Offentliggørelse af overtrædelser af loven (nr. 20)

Danmarks Rederiforening, Dansk Byggeri, Dansk Industri, Dansk Handel & Service, Finansrådet, Forsikring og Pension, HTS, Landbrugsrådet, Oliebranchens Fællesrepræsentation og Realkreditrådet kan acceptere forslaget.

De Samvirkende Købmand og Lokale Pengeinstitutter kan tilslutte sig høringssvaret fra ovennævnte organisationer.

Det Kommunale Kartel kan tilslutte sig så meget offentlighed omkring idømte bøder som muligt. Det Kommunale Kartel finder dog ikke, at bestemmelsen tager højde for de særlige forhold, der gør sig gældende på det (amts)kommunale område. Offentliggørelse af en bøde idømt en (amts)kommune på ét enkelt af den pågældende (amts)kommunes mange ansvarsområder, vil efter Det Kommunale Kartels opfattelse give borgeren i (amts)kommunen indtryk af en dårlig drevet (amts)kommune, også på de områder, hvor der ikke er sket brud på

konkurrenceloven. Det Kommunale Kartel finder derfor, at bestemmelsen bør afgrænses yderligere, således, at kun den ansvarlige del af den pågældende virksomhed, som har overtrådt konkurrenceloven offentliggøres.

Forbrugerrådet kan støtte forslaget, som vil have betydning for forbrugere, der har lidt tab på grund af kunstigt høje priser som følge af eksempelvis kartelaftaler. For at give forbrugerne en effektiv mulighed for at få kompensation for sådanne tab, er det efter Forbrugerrådets opfattelse imidlertid også nødvendigt at give forbrugerne en reel mulighed for at få erstatning. En mulighed er at give konkurrencemyndighederne beføjelse til at udmåle principperne for erstatningsforpligtelsen samt til at fastsætte, at virksomheder, der er dømt for konkurrencekriminalitet, skal betale erstatning til ofrene for kriminaliteten. En anden mulighed er, at Folketinget i forbindelse med vedtagelse af ændringerne i konkurrenceloven opfordrer Justitsministeriet til at etablere gruppesøgsmål som en mulighed for private forbrugere i denne slags sager.

Håndværksrådet finder, at forslaget forekommer rimelig i lyset af, at bødepåleggelse ved domstolene eller vedtagelse af bøde forudsætter, at der er udvist grov uagtsomhed eller forsæt.

Kommentar:

Det er et problem, at andre virksomheder og borgere ofte ikke er klar over, at en virksomhed er blevet pålagt en bøde for at have overtrådt konkurrenceloven. Kendskab til oplysninger om sager, der afsluttes med virksomheders vedtagelse af bødeforelæg eller idømmelse af bøde af domstolene, vil kunne gøre det lettere for virksomheder og forbrugere at tage stilling til, hvorvidt de ønsker at rejse et erstatningskrav.

Med forslaget præciseres det derfor, at der i de sager, hvor der med henvisning til konkurrencelovens § 23 idømmes eller vedtages en bøde, skal dommen, bødevedtagelsen eller et resumé heraf offentliggøres. Navnene på de involverede virksomheder i sagerne vil bl.a. være indeholdt i offentliggørelsen. Er der tale om enkeltmandsvirksomheder, vil der som udgangspunkt ske offentliggørelse af det navn, hvorunder virksomheden er drevet – og således er kendt i offentligheden – og ikke nødvendigvis navnet på ejeren, der formelt set, er den, der idømmes en bøde.

For at kunne tage højde for eventuelle særlige ejerforhold, der måtte gøre sig gældende, er det fundet hensigtsmæssigt at præcisere forslaget således, at offentliggørelsen vil kunne begrænses til navnet på den ansvarlige virksomhed, enhed eller lignende, der har overtrådt konkurrenceloven, og ikke hele den koncern, kommune eller lignende, som virksomheden m.v. tilhører. Offentliggørelsen vil dog ske på en måde, som giver mening for omverdenen.

Det er endvidere fundet hensigtsmæssigt at præcisere i bemærkningerne til forslaget, at hvad angår offentliggørelse af domme og bødevedtagelser, der angår enkeltmandsvirksomheder, tilsigtes der med forslaget en fravigelse af persondatalovens §§ 8-9 samt de standardvilkår, som Datatilsynet har fastsat efter persondatalovens § 9, stk. 3.

For så vidt angår Forbrugerrådets ønske om regler for erstatning, herunder muligheden for gruppesøgsmål, henvises til kommentarerne nedenfor i afsnit 3.1.

Konkurrencerådets beføjelser efter § 14, stk. 1 (nr. 21)

Håndværksrådet finder det forståeligt, at man ikke ønsker at bruge ressourcer på en ny behandling, hvis det f.eks. er lykkedes at afslutte en sag så at sige uformelt uden at træffe afgørelse om, hvorvidt konkurrenceloven har været overtrådt. Men summarisk at henvise f.eks. klagere, der oprindeligt har foranlediget sagen rejst, til at gå til domstolene forekommer mindre

tilfredsstillende. Efter Håndværksrådets mening bør det overvejes, om man i givet fald vil kunne finde en måde til at sikre, at berørte virksomheder, der har klaget, får mulighed for en sådan indsigt i sagens behandling, at de kan vurdere deres chancer for at få medhold ved domstolene.

Kommentar:

Afsluttes en sag ved at gøre tilsagn, som er afgivet af en virksomhed, bindende træffes en forvaltningsafgørelse i medfør af lovforslagets § 1, punkt 26 til ny § 16 a. En sag, hvor tilsagn gøres bindende, afsluttes således ikke i medfør af konkurrenceloven § 14, stk. 1.

En afgørelse efter § 16 a, herunder en ikke-fortrolig version af de afgivne tilsagn, vil blive offentliggjort i overensstemmelse med konkurrencelovens § 13, stk. 2. Dette vil kunne give de berørte virksomheder, som har klaget, en mulighed for at få en vis indsigt i sagens behandling, herunder de betæneligheder som Konkurrencestyrelsen har haft.

Partshøring (nr. 22)

Danmarks Rederiforening, Dansk Byggeri, Dansk Industri, Dansk Handel & Service, Finansrådet, Forsikring og Pension, HTS, Landbrugsraadet, Oliebranchens Fællesrepræsentation og Realkreditrådet anfører, at da forskellen mellem de forskellige udkast til tider kan være meget omfattende, vil organisationerne kraftigt modsætte sig den foreslåede ændring.

De Samvirkende Købmand og Lokale Pengeinstitutter kan tilslutte sig høringssvaret fra ovennævnte organisationer.

Dansk Transport og Logistik finder at det er utilfredsstillende for virksomhederne, at fristen for at afgive udtalelse vedrørende hele udkastet til afgørelse kan fraviges. Det er vigtigt for virksomhederne, at de har tilstrækkelig tid og mulighed for at kommentere det udkast til afgørelse, som forelægges Konkurrencerådet.

Den Danske Forlæggerforening foreslår, at der i forbindelse med den forestående lovændring foretages de fornødne forbedringer af beslutningsproceduren i Konkurrencestyrelsen og Konkurrencerådet med henblik på i videst muligt omfang at sikre, at afgørelserne allerede i første instans træffes på et velunderbygget grundlag, både i faktisk og retlig henseende. I den forbindelse bør partshøringen ved ændrede afgørelsesudkast efter Den Danske Forlæggerforening styrkes og ikke svækkes, idet foreningen anser en forhastet fremgangsmåde som en alvorlig fejlkilde.

Kommentar:

Sigtet med bestemmelsen er at undgå en uhensigtsmæssig og unødigt begrænsning i den effektive beslutningsproces i forbindelse med at der skal gennemføres fornyet partshøring. Det gælder særligt i de situationer, hvor en sag, der har været forelagt for Konkurrencerådet, udsættes på grund af, at rådet ønsker nye oplysninger. Som følge af den første høringsrunde på tre uger – suppleret med en drøftelse i rådet, hvor parterne har haft mulighed for at komme med et mundtligt indlæg – vil parterne i sådanne situationer i væsentligt omfang allerede være bekendt med sagens detaljer og Konkurrencestyrelsens vurdering, og hvis der derfor skal gælde en ny 3-ugers høringsfrist, vil det være en uhensigtsmæssig og unødigt begrænsning af den effektive beslutningsproces i Konkurrencerådet.

Det er fundet hensigtsmæssigt i selve lovforslaget at tydeliggøre, at det er i situationer, hvor sagen allerede én gang har været forelagt for Konkurrencerådet, at 3-ugers høringsfristen ikke gælder. I sådanne tilfælde gælder de almindelige regler om partshøring i forvaltningsloven.

Hvis der efter forelæggelsen for rådet foretages væsentlige ændringer i afgørelsesudkastet til ugunst for virksomheden, følger det således af forvaltningslovens regler, at der skal foretages fornyet partshøring.

Sagsbehandling på engelsk (nr. 23)

Danmarks Rederiforening, Dansk Byggeri, Dansk Industri, Dansk Handel & Service, De Samvirkende Købmand, Finansrådet, Forsikring og Pension, HTS, Landbrugsraadet, Lokale Pengeinstitutter, Oliebranchens Fællesrepræsentation og Realkreditrådet kan støtte forslaget.

Dansk Energi finder, at forslaget bør udgå eller ændres, idet enhver afgørelse efter konkurrenceloven må være udtryk for, at der er sket en overtrædelse af dansk lovgivning. Det kan derfor ikke efter Dansk Energis opfattelse være rigtigt, at der skal kunne finde sagsbehandling, hel eller delvis, sted på engelsk, ligesom afgørelserne også kan træffes på engelsk, når blot parterne er enige herom, eller Konkurrencestyrelsen træffer afgørelse herom.

Kommentar:

Det er vigtigt at være opmærksom på, at der ikke vil ske sagsbehandling på engelsk, medmindre de umiddelbare adressater for afgørelsen er indforstået hermed. Er det ikke tilfældet, vil sagsbehandlingen derfor ske på dansk, hvilket Konkurrencestyrelsen ikke vil kunne træffe en anden afgørelse om.

Det er hensigtsmæssigt, at hele eller dele af sagsbehandlingen kan ske på engelsk fordi konkurrenceloven regulerer ikke blot danske, men også udenlandske, virksomheders adfærd og indbyrdes forhold. Eksempelvis gælder de danske fusionskontrolregler også for udenlandske virksomheder, der ønsker at fusionere med et dansk selskab eller et andet udenlandsk selskab, så længe kriterierne for anmeldelsespligten er opfyldt. Ligeledes vil det være en administrativ lettelse for danske virksomheder at kunne anmelde en fusion på engelsk til de danske konkurrencemyndigheder i de tilfælde, hvor fusionen også skal anmeldes til en række udenlandske konkurrencemyndigheder, og hvor samme materiale derfor kan bruges. Endelig skal det erindres, at de danske konkurrencemyndigheder med gennemførelsesforordningen er forpligtet til at håndhæve EF-traktatens artikel 81 og 82 ikke blot overfor danske virksomheder, men også udenlandske virksomheder. I den forbindelse kan det være nødvendigt for at sikre, at udenlandske virksomheder har mulighed for at varetage deres interesser, at hele eller dele af sagsbehandlingen kan foregå på engelsk. Gennemførelsesforordningen indebærer også, at de danske konkurrencemyndigheder er forpligtet til at udveksle oplysninger til brug for en sag med de andre EU-lande, hvilket lettest vil kunne foregå på engelsk.

Ophævelse af "1-årsreglen" ved påbud (nr. 25)

Danmarks Rederiforening, Dansk Byggeri, Dansk Industri, Dansk Handel & Service, Finansrådet, Forsikring og Pension, HTS, Landbrugsraadet, Oliebranchens Fællesrepræsentation og Realkreditrådet finder, at introduktionen af § 10 a, bevirker at en ophævelse af 1-årsreglen synes betænkelig, hvorfor forslaget ikke kan støttes. Efter organisationernes opfattelse er prisindgreb konkurrenceretligt et subsidiært instrument, eftersom sådanne indgreb meget let fører til en fastlåsning af markedsforholdene til skade for konkurrencen. Af samme grund bør der være knyttet frister for, hvor lang tid påbud med prisindgreb er gældende. Forslaget vil efter organisationernes mening fastlåse virksomheden yderligere og kan derfor virke konkurrencehæmmende. Dette gælder særligt, når forslaget ses i sammenhæng med § 10 a. Medmindre § 10 a justeres væsentligt, vil organisationerne modsætte sig forslaget.

De Samvirkende Købmand og Lokale Pengeinstitutter kan tilslutte sig høringssvaret fra

ovennævnte organisationer.

Dansk Energi finder, at det er hensigtsmæssigt at bibeholde bestemmelsen.

Kommentar:

Forslaget indebærer, at Konkurrencerådet får samme mulighed som Kommissionen for at udstede påbud om prisindgreb. Det fremgår allerede af bemærkningerne til forslaget, at Konkurrencerådet kan gøre påbuddet tidsbegrænset, hvilket er en naturlig følge af en almindelig proportionalitetsbetragtning.

Accept af tilsagn (nr. 26)

Danmarks Rederiforening, Dansk Byggeri, Dansk Industri, Dansk Handel & Service, Finansrådet, Forsikring og Pension, HTS, Landbrugsraadet, Oliebranchens Fællesrepræsentation og Realkreditrådet ser en række fordele ved at kunne afslutte sager ved bindende tilsagn. Blandt andet bringes Konkurrencerådets beføjelser på linie med Kommissionens, derudover er der tale om en fleksibel, hurtig og ressourcebesparende løsning. Der er imidlertid efter organisationernes opfattelse et behov for, at ”frivillige” tilsagn, der bliver gjort bindende, skal kunne påklages til ankenævnet. Organisationerne finder det også uacceptabelt, at en virksomhed kan være bundet af et prisindgreb i al fremtid, også selvom markedssituationen ændrer sig, hvorfor der bør skabes mulighed for, at bindende tilsagn kan gøres tidsbegrænsede. Organisationerne kan endvidere ikke acceptere forslaget om, at Konkurrencerådet kan træffe afgørelse om, at en virksomhed skal handle på en bestemt måde inden for en given frist for at sikre en korrekt og rettidig opfyldelse af et tilsagn. Organisationerne finder, at der i stedet bør indføres en bestemmelse, hvorefter ankenævnet får adgang til at fortolke rækkevidden af det afgivne tilsagn. Endelig anfører organisationerne, at bestemmelsen i forslaget til § 16a, stk. 3, nr. 4, ikke kan accepteres.

De Samvirkende Købmand og Lokale Pengeinstitutter kan tilslutte sig høringssvaret fra ovennævnte organisationer.

Dansk Energi finder det uheldigt og en svækkelse af retten til to instansprøvelse, at Konkurrencerådets afgørelse om at gøre tilsagn bindende ikke kan indbringes for Konkurrenceankenævnet.

Håndværksrådet har ingen indvendinger mod forslaget, men ønsker dog at understrege, at metoden kun bør anvendes i særligt vanskelige og ressourcekrævende sager. Den altovervejende hovedregel bør efter Håndværksrådets opfattelse være, at der træffes afgørelse om, hvorvidt en given adfærd har været eller er i strid med lovens forbudsbestemmelser, hvorved berørte parter vil have lettere ved at opnå erstatning for skader lidt som følge af sådan adfærd.

Kommentar:

Adgangen til at kunne afslutte sager gennem forhandling med sagens parter er en fleksibel, hurtig og ressourcebesparende løsning – både for virksomhederne og konkurrencemyndighederne – der kan føre til en mere effektiv håndhævelse af konkurrenceloven. Det er en fordel, at en virksomhed mere aktivt bliver inddraget i løsningen af de problemer, som deres aftaler eller adfærd skaber, idet virksomhedens kendskab til markedsf forholdene og dens egne økonomiske stilling ofte vil gøre det muligt at finde løsninger, som på en mere hensigtsmæssig måde løser de konkrete betænkeligheder, som konkurrencemyndighederne måtte have. Forslaget indebærer endvidere, at de danske konkurrencemyndigheder får samme beføjelser, som Kommissionen har efter gennemførelsesforordningens artikel 9.

At en virksomhed ikke kan anke en afgørelse, der gør tilsagn bindende, er en naturlig konsekvens af, at virksomheden selv har afgivet tilsagnene, og dermed selv har forhandlet sig frem til resultatet. En mulighed for virksomhederne til at anke en afgørelse vil give virksomhederne mulighed for at "forhandle på skrømt". Det vil derfor hverken være ressourcebesparende eller fremmende for konkurrencen at give en virksomhed mulighed for først at afslutte en sag med tilsagn og dernæst mulighed for at indbringe afgørelsen for ankenævnet. Virksomhederne har mulighed for at indbringe afgørelsen for domstolene, såfremt de finder, at tilsagn er afgivet på et urimeligt grundlag. Såfremt en virksomhed føler, at kravene er urimelige, kan virksomheden endvidere undlade at afgive tilsagn. I så fald kan Konkurrencerådet kun udstede påbud, hvis det kan bevises, at loven er overtrådt. Udsteder Konkurrencerådet et påbud, kan virksomheden indbringe dette for Konkurrenceankenævnet. Endeligt vil det være en skævvridning at give virksomhederne mulighed for at anke en afgørelse, når tredjemand heller ikke har en sådan ankemulighed. At tredjemand ikke kan anke en afgørelse om tilsagn er en naturlig følge af, at konkurrencemyndighederne ikke behøver at tage stilling til, hvorvidt der er sket en overtrædelse, eller om der stadig finder en overtrædelse sted.

Det følger af en almindelig proportionalitetsbetragtning, at Konkurrencerådet vil have mulighed for at gøre et bindende tilsagn tidsbegrænset. Det er dog fundet hensigtsmæssigt for at undgå usikkerhed herom, at tydeliggøre i selve lovforslaget, at tilsagn kan være tidsbegrænset.

For så vidt angår kritikken vedrørende forslaget om, at Konkurrencerådet kan træffe afgørelse om, at en virksomhed skal handle på en bestemt måde inden for en given frist for at sikre en korrekt og rettidig opfyldelse af et tilsagn, skal der henvises til kommentarerne ovenfor vedrørende lovforslagets § 1, punkt 18.

Efter en nærmere vurdering, og med henblik på at sikre størst mulig overensstemmelse med gennemførelsesforordningen, er det fundet hensigtsmæssigt at lade § 16, stk. 3, nr. 4, udgå.

Forsegling af lokaler mv. (nr. 28)

Advokatrådet har ingen bemærkninger til at indføre regler om forsegling i op til 72 timer i overensstemmelse med EF-reglerne, men Advokatrådet finder at dette bør medføre, at der samtidig sker en ophævelse af reglerne om, at Konkurrencestyrelsen kan medbringe dokumenterne i op til tre dage i original version.

Danmarks Rederiforening, Dansk Byggeri, Dansk Industri, Dansk Handel & Service, Finansrådet, De Samvirkende Købmand, Forsikring og Pension, HTS, Landbrugsrådet, Lokale Pengeinstitutter, Oliebranchens Fællesrepræsentation og Realkreditrådet støtter forslaget.

Forbrugerrådet kan støtte forslaget, idet det medfører bedre efterforskningsmuligheder for Konkurrencestyrelsen. Forbrugerrådet undrer sig dog over, at der ikke i denne sammenhæng også sikres Konkurrencestyrelsen mulighed for at foretage ransagning i private hjem i de tilfælde, hvor det af opklaringshensyn findes nødvendigt.

Kommentar:

Forslaget giver Konkurrencestyrelsen adgang til at forsegle relevante forretningslokaler og oplysninger, hvor det af tidsmæssige, tekniske eller praktiske årsager ikke er muligt at få adgang til eller tage kopi af oplysningerne. Anvendelsen af forsegling vil navnlig finde sted i forbindelse med udførelsen af en kontrolundersøgelse, hvor det ikke er muligt for Konkurrencestyrelsen samme dag, som kontrolundersøgelsen iværksættes, at få adgang til eller

tage kopi af oplysningerne. Forseglingen vil normalt ikke kunne opretholdes i mere end 72 timer.

En adgang til forsegling vil supplere de gældende regler vedrørende adgangen til at medtage materiale til undersøgelse i Konkurrencestyrelsen, og giver dermed Konkurrencestyrelsen mulighed for – efter samråd med den berørte virksomhed – at vælge det instrument, som af Konkurrencestyrelsen vurderes at være det mest hensigtsmæssige i den konkrete situation.

For så vidt angår Forbrugerrådets ønske om mulighed for at foretage ransagning i private hjem henvises til kommentarerne nedenfor under afsnit 3.2.

Påklage af afgørelse til Konkurrenceankenævnet (nr. 30)

a. Påklage af fusionsafgørelser baseret på ”frivillige” tilsagn

Danmarks Rederiforening, Dansk Byggeri, Dansk Industri, Dansk Handel & Service, Finansrådet, Forsikring og Pension, HTS, Landbrugsrådet, Oliebranchens Fællesrepræsentation og Realkreditrådet finder, at det også bør være muligt at påklage ”frivillige” fusionstilsagn til Konkurrenceankenævnet. Efter organisationernes opfattelse er domstolsprøvelse på grund af tidsaspektet som hovedregel ikke relevant. Da langt størstedelen af alle væsentlige fusionssager afsluttes med vilkår, der skal sikre opfyldelsen af tilsagn, som virksomheden selv har afgivet, vil forslaget i realiteten betyde, at der ikke er kontrol med konkurrencemyndighedens væsentlige afgørelser. Organisationerne finder dette aldeles uacceptabelt. I øvrigt finder organisationerne, at det er i diametral modsætning til EU-reglerne, hvorefter sådanne sager kan indbringes for Retten i Første Instans efter reglerne om hurtig sagsbehandling.

De Samvirkende Købmand og Lokale Pengeinstitutter kan tilslutte sig høringssvaret fra ovennævnte organisationer.

Kommentar:

Spørgsmålet er alene, om det bør være muligt at påklage fusionsafgørelser baseret på frivillige tilsagn til Konkurrenceankenævnet. Det følger i forvejen af bemærkningerne til forslaget, at såfremt Konkurrencerådet stiller yderligere vilkår til godkendelsen af fusionen end de vilkår, som skal sikre opfyldelse af de frivillige tilsagn, kan afgørelsen i sin helhed påklages til Konkurrenceankenævnet.

Der kan på den ene side argumenteres for, at manglende ankeadgang er en naturlig konsekvens af, at virksomheden selv har afgivet tilsagnene, og dermed selv har forhandlet sig frem til resultatet. En mulighed for virksomhederne til at anke en afgørelse vil kunne risikere at give virksomhederne incitament til at ”forhandle på skrømt”. I den forbindelse bør det også bemærkes, at tredjemand ingen mulighed har for at påklage fusionsafgørelser til Konkurrenceankenævnet, men er henvist til de almindelige domstole. På den anden side kan det ikke afvises, at fusionerende virksomheder kan have behov for en særlig hurtig prøvelse af Konkurrencerådets afgørelse, og at der derfor kan være et særligt hensyn at tage i fusionssager. På denne baggrund er det fundet hensigtsmæssigt at fastholde virksomhedernes mulighed for at kunne anke en fusionsafgørelse til Konkurrenceankenævnet – selv om den er baseret på tilsagn, som virksomhederne selv frivilligt har afgivet. Forslaget er derfor ændret således, at der også er mulighed for at anke fusionsafgørelser baseret på frivillige tilsagn.

b. Afgørelser i medfør af § 14, stk. 1

Dansk Energi finder det betænkeligt, at forslaget til § 19, stk. 3, undtager Konkurrencerådets beslutning om at indstille undersøgelsen i en sag (§ 14, stk. 1, 3. pkt. beslutning), fra at blive

indbragt for Konkurrenceankenævnet.

Kommentar:

Bestemmelsen i § 19, stk. 3 svarer til den gældende § 19, stk. 3. Lovens § 19, stk. 3, sammenholdt med § 14, stk. 1, 3. pkt., indebærer, at Konkurrencerådets beslutning efter § 14, stk. 1, om at afvise at behandle en klage – uanset sagens karakter, og hvornår i sagsforløbet denne beslutning træffes, uanset hvad beslutningen måtte være betinget af, og uanset hvad indsigelserne mod beslutningen støttes på – ikke kan påklages til og behandles af Konkurrenceankenævnet. Bestemmelsen er blandt andet udtryk for, at der kan være forskel på, hvor mange myndighedsressourcer der ud fra et klagersynspunkt kan ønskes anvendt på en sag, og hvilken ressourceanvendelse sagen ud fra det offentlige interesse i lovens overholdelse – bagudrettet og fremadrettet – med rimelighed kan bære. Der er ingen grund til at en sådan ressourceafvejning skal kunne afprøves af en retlig instans som Konkurrenceankenævnet.

Udvidelse af Konkurrenceankenævnet (nr. 33)

Arbejderbevægelsens erhvervsråd kan støtte, at Konkurrenceankenævnet udvides, da dette giver et bredere grundlag for Ankenævnets afgørelser.

Danmarks Rederiforening, Dansk Byggeri, Dansk Industri, Dansk Handel & Service, Finansrådet, Forsikring og Pension, HTS, Landbrugsraadet, Oliebranchens Fællesrepræsentation og Realkreditrådet har svært ved at forstå, at udvidelsen af antallet af medlemmer i Konkurrenceankenævnet skal sikre en større modvægt i forhold til Konkurrencerådets 19 medlemmer. Det afgørende må være, at nævnet gives en sammensætning, som understøtter nævnets funktion som juridisk prøvelsesinstans for de afgørelser, som Konkurrencerådet træffer. Organisationerne lægger vægt på, at der er den nødvendige juridiske ekspertise i Konkurrenceankenævnet.

De Samvirkende Købmand og Lokale Pengeinstitutter kan tilslutte sig høringsvaret fra ovennævnte organisationer.

Den Danske Forlæggerforening finder, at en forbedring af den nuværende beslutningsprocedure, der indebærer en effektiv kvalitetskontrol, forekommer mere nærliggende end forslaget om at udvide Konkurrenceankenævnet, der i forvejen fungerer særdeles godt.

Forbrugerrådet kan støtte udvidelsen af Konkurrenceankenævnet, da det giver et bredere grundlag for ankenævnets afgørelser. Forbrugerrådet opfordrer til, at undersøge mulighederne for, at ét af de 5 medlemmer er en udenlandsk ekspert, af sproglige hensyn evt. fra Skandinavien. Dette vil efter Forbrugerrådets opfattelse kunne berige ankenævnet med udenlandske erfaringer.

Kommentar:

Udvidelsen af Konkurrenceankenævnet fra tre til fem personer skal give ankenævnet større modvægt i forhold til Konkurrencerådet, der består af i alt 19 medlemmer. Ankenævnets formand vil fortsat skulle være højesteretsdommer og to af de andre medlemmer skal have juridisk ekspertise, hvorved flertallet i ankenævnet stadigvæk vil have juridisk ekspertise. Samtidig fastholdes kravet om, at samtlige medlemmer skal være uafhængige af erhvervs- og forbrugerinteresser. Samlet bevarer ankenævnet derfor sin domstolslignende karakter af juridisk prøvelsesinstans for de afgørelser, som Konkurrencerådet træffer.

Der er ikke noget, der som udgangspunkt er til hinder for, at et af medlemmerne af ankenævnet, når der ses bort fra formanden, kan være en udenlandsk ekspert i enten økonomi eller jura. Der

er således ikke i konkurrenceloven opstillet krav til nationalitet.

Sanktionsbestemmelsen (nr. 35)

Dansk Energi finder det ikke hensigtsmæssigt, at en undladelse af at efterkomme et tilsagn, som er gjort bindende, er strafsanktioneret. Dermed får Konkurrencerådet efter Dansk Energis opfattelse mulighed for at forpligte enkelte borgere til at overholde skrappe betingelser end de øvrige borgere vel og mærke under strafansvar.

Kommentar:

Ved at gøre tilsagnene bindende, sikres det, at en virksomhed ikke kan undlade at efterkomme de tilsagn, virksomheden selv har afgivet over for konkurrencemyndighederne, og dermed selv har forpligtet sig til at efterleve. Sagen afsluttes således på vilkår af, at virksomheden efterlever de afgivne tilsagn.

Hvis en virksomhed overtræder de tilsagn, som den selv har forpligtet sig til at efterleve, er det en naturlig konsekvens, at virksomheden kan straffes med bøde. Denne sanktionsmulighed adskiller sig således ikke fra de øvrige bestemmelser i § 23, hvorefter en virksomhed kan idømmes bøde, hvis virksomheden overtræder eller undlader at efterkomme et påbud eller vilkår meddelt af Konkurrencerådet. Forslaget sikrer endvidere, at der er overensstemmelse med sanktionsbestemmelsen i gennemførelsesforordningens artikel 23, stk. 2, for undladelse af at efterkomme et tilsagn, som Kommissionen har gjort bindende for virksomhederne.

3. Forslag i høringssvarene, der ikke relaterer sig til bestemmelser i lovforslaget

En række organisationer og foreninger har i deres høringssvar foreslået en række yderligere ændringer af konkurrenceloven.

1. Gruppessøgsmål

Arbejderbevægelsens Erhvervsråd og **Forbrugerrådet** efterlyser mulighed for gruppessøgsmål i lovforslaget.

Kommentar:

Retsplejerådet overvejer for tiden, om der bør indføres regler om gruppessøgsmål i dansk ret. Retsplejeloven giver allerede i dag en vis mulighed for, at en gruppe af skadelidte kan gå sammen og rejse erstatningskrav mod en virksomhed. Gruppessøgsmål vil kunne indebære, at domstolene i større omfang end hidtil bliver et værn for skadelidte, herunder forbrugere, og gruppessøgsmål vil dermed kunne virke præventivt. Det vil i givet fald kunne indebære en mere effektiv håndhævelse af konkurrencereglerne.

At indføre en effektiv model for gruppessøgsmål er imidlertid yderst teknisk og juridisk kompliceret, og rejser en række betænkeligheder. Det vil derfor ikke være hensigtsmæssigt at indføre særlige regler om gruppessøgsmål på konkurrencelovsområdet løsrevet fra de generelle overvejelser, der for øjeblikket foregår i Retsplejerådets regi.

Spørgsmålet om indførelse af gruppessøgsmål bør derfor afvente udfaldet af Retsplejerådets overvejelser.

2. Kontrolundersøgelser i private hjem

Arbejderbevægelsens Erhvervsråd og **Forbrugerrådet** efterlyser mulighed for, at konkurrencemyndighederne kan foretage kontrolundersøgelser i private hjem.

Kommentar:

En gennemførelse af kontrolundersøgelser i private hjem vil berøre væsentlige retssikkerhedsmæssige garantier, herunder rejse spørgsmål om boligens ukrænkelighed og forholdet mellem almindelige myndigheders og politiets kompetence.

Den omstændighed, at Kommissionen har fået denne mulighed for at foretage kontrolundersøgelser i private hjem, er ikke en tilstrækkelig vægtig begrundelse for at indføre samme mulighed for danske myndigheder på nuværende tidspunkt. Bestemmelsen er ny, og Kommissionen har endnu ikke nogen erfaringer med, om den har den ønskede effekt, eller om den vil vise sig at give utilsigtede problemer f.eks. for de personer, der får deres hjem undersøgt af Kommissionen. Kommissionens erfaringer med at gennemføre kontrolundersøgelser i private hjem bør derfor afventes, inden en tilsvarende mulighed måtte overvejes indført for danske myndigheder.

3. Bødeniveauet på linje med europæisk bødeniveau

Arbejderbevægelsens Erhvervsråd og Forbrugerrådet efterlyser en ændring af det danske bødeniveau, så det svarer til det europæiske bødeniveau.

Kommentar:

Da konkurrenceloven blev ændret i 2002 blev der indført et højere bødeniveau for at sikre, at bødeniveauet har en præventiv effekt, og at sanktionerne står mål med den mulige fortjeneste, en virksomhed opnår, når den overtræder loven.

Er der tale om en mindre alvorlig overtrædelse, er bødeniveauet mellem 10.000 – 400.000 kr. For alvorlige overtrædelser udgør bødeniveauet mellem 400.000 – 15. mio. kr., og for meget alvorlige overtrædelser over 15 mio. kr. Bødestørrelserne kan reguleres i op- eller nedadgående retning afhængig af overtrædelsens varighed, virksomhedens omsætning og skærpende eller formidlende omstændigheder.

Det højere bødeniveau er endnu ikke slået igennem i danske straffesager. Der er derfor ikke noget behov for at ændre bødeniveauet på ny.

4. Strukturelle indgreb

Arbejderbevægelsens Erhvervsråd efterlyser en mulighed for, at konkurrencemyndighederne, på samme måde som Kommissionen efter de nye EU-regler, kan pålægge virksomheder, der gentagne gange har misbrugt deres dominerende stilling, strukturelle indgreb såsom frasalg af aktiver m.v.

Kommentar:

Et strukturelt indgreb er et uhyre vidtgående indgreb, der vil kunne have alvorlige konsekvenser for den pågældende virksomhed. I praksis vil en virksomhed således kunne pålægges at skulle afhænde produktionsanlæg eller dele af virksomheden. For det første kan man kritisere forslaget for at være på kant med Grundlovens regler om ekspropriation. For det andet vil forslaget primært ramme de danske virksomheder, der ganske vist er store i Danmark, men små, når man kommer syd for grænsen.

5. Foreløbige forholdsregler

Arbejderbevægelsens Erhvervsråd efterlyser mulighed for, at de danske konkurrencemyndigheder lige som Kommissionen kan anvende foreløbige forholdsregler, hvor der er risiko for alvorlig og ubodelig skade på konkurrencen, hvis man skal afvente en fuldstændig undersøgelse, inden der kan udstedes de nødvendige påbud.

Kommentar:

Ved vurderingen af, om der bør indføres en lignende mulighed for de danske konkurrencemyndigheder, skal der foretages en afvejning af hensynet til de indklagede virksomheders retssikkerhed og hensynet til de virksomheder, der klager. Foreløbige forholdsregler vil kunne få store økonomiske konsekvenser for de indklagede virksomheder og vil indebære en svækkelse af disse virksomheders retssikkerhed. I relation til vurderingen af behovet for at indføre en sådan indgrebsmulighed for danske konkurrencemyndigheder vejer hensynet til de indklagede virksomheders retssikkerhed tungest.

6. Nedsættelse af omsætningstærsklerne for fusioner

Arbejderbevægelsens Erhvervsråd ønsker den nedre omsætningsgrænse på 300 mio. kr. for en anmeldelsespligtig fusion nedsat væsentligt, f.eks. til 100 mio. kr., for at forhindre, at store virksomheder gradvist kan opkøbe mindre virksomheder uden at blive omfattet af fusionskontrollen.

Kommentar:

En nedsættelse af den nedre omsætningsgrænse vil koste øget ressourceanvendelse ved administrationen af reglerne.

Danmark har endvidere en interesse i at sikre, at virksomhederne ikke begrænses unødigt i deres muligheder for bl.a. gennem fusioner at ekspandere og forbedre deres konkurrenceevne også internationalt til gavn for samfundet. Ved at sænke grænseværdien som foreslået vil en række fusioner, der i dag ikke er omfattet af fusionskontrollen, skulle anmeldes til og godkendes af konkurrencemyndighederne. Herved vil en række virksomheder blive pålagt administrative og omkostningstunge byrder, som ikke vil være begrundet i et væsentligt behov for øget fusionskontrol.

Hertil kommer, at beløbet ikke er blevet indeksreguleret siden 2000, hvorfor den relative beløbsgrænse med tiden faktisk allerede er sænket med inflationen.

7. Udvidede ankemuligheder for tredjemand

Arbejderbevægelsens Erhvervsråd efterlyser en forbedring af de gældende ankemuligheder. Virksomheder, der har en retlig interesse i en sag, bør kunne indbringe Konkurrenceankenævnets afgørelse for domstole, hvis ankenævnet ændrer rådets afgørelse. I dag er det alene de virksomheder, som afgørelsen retter sig mod, og som er parter i sagen, der kan indbringe sagen for domstolene.

Kommentar:

Det følger af bemærkningerne til den gældende lov, at tredjemand, der efter retsplejeloven har den fornødne retlige interesse i en sag, har mulighed for at indbringe Konkurrenceankenævnets afgørelse for landsretten, jf. FT 1996/97, tillæg A, s. 3675. Der verserer således også for øjeblikket en sag for Østre landsret, hvor tredjemand har stævnet Konkurrenceankenævnet.

Når Konkurrencerådets afgørelser ophæves af Konkurrenceankenævnet, sker dette imidlertid oftest med en begrundelse om, at Konkurrencerådet ikke i tilstrækkelig grad har dokumenteret, at der foreligger en konkurrencebegrænsning, der er omfattet af forbuddene i konkurrenceloven.

Afgørelserne ophæves altså sædvanligvis på grund af, at der ikke er ”nok” oplysninger i sagen. Det er vanskeligt at forestille sig, at domstolene vil ændre en afgørelse, der er baseret på sådan en begrundelse. Det er derfor allerede af den grund begrænset, hvor meget tredjemand ville få ud af at kunne indbringe ankenævnets afgørelser for domstolene.

Dertil kommer, at hvis tredjemand indbringer ankenævnets afgørelse for domstolene, er det Konkurrencerådet og ikke den virksomhed, som afgørelsen egentlig vedrører, der indstævnes. Den virksomhed, som tredjemands utilfredshed er rettet mod, vil derfor ikke være part i sagen. Dette er ikke hensigtsmæssigt.

Tredjemand har i dag mulighed for at anlægge f.eks. en erstatningssag direkte mod den virksomhed, som har fået medhold ved ankenævnet, hvis tredjemand har lidt et tab som følge af den aftale eller adfærd, der gav Konkurrencerådet anledning til at gribe ind. Denne fremgangsmåde er derfor mere hensigtsmæssig end en generel bestemmelse, der udvider tredjemands adgang til at indbringe Konkurrenceankenævnets afgørelse for domstole.

8. Særdomstol til behandling af konkurrencesager

Arbejderbevægelsens Erhvervsråd har foreslået, at man styrker en ensartet domstolsbehandling af konkurrencesager ved at lade Sø- og Handelsretten få en særlig kompetence til at behandle sådanne sager.

Kommentar:

Der har været indledende overvejelser omkring mulighederne for at styrke en ensartet domstolsbehandling af konkurrencesager ved at lade Sø- og Handelsretten få en særlig kompetence til at behandle sådanne sager.

Allerede fordi en særlig kompetence til Sø- og Handelsretten indenfor konkurrenceretsområdet må forventes at ville indebære en ændring i dens sammensætning, er det fundet hensigtsmæssigt, at afvente udfaldet af den igangværende mere principielle diskussion om domstolenes struktur, der foregår under Justitsministeriet.

9. Dækning af sagsomkostninger

Den Danske Forlæggerforening har foreslået, at der indføres en ordning, der giver organisationer og virksomheder mulighed for at få dækket sagsomkostninger i forbindelse med ankesager, hvor klagerne får helt eller delvist medhold ved Konkurrenceankenævnet.

Kommentar:

Administrativ ankesagsbehandling er – modsat behandling ved domstolene - kendetegnet ved, at den vindende part selv må bære egne sagsomkostninger. Kendetegnede for ankesagsbehandling er endvidere, at gebyret for at få en sag behandlet er lavt (5.000 kr. ved Konkurrenceankenævnet), sagsbehandlingstiden er kort, og at det ikke er påkrævet, at man lader sig repræsentere ved advokat.

Der er ikke noget særligt behov for at gøre det billigere for virksomhederne at føre sager ved Konkurrenceankenævnet.

En adgang til at få dækket sagsomkostningerne vil sidste ende indebære både øget offentlige omkostninger og øget omkostninger for virksomhederne. En adgang vil desuden virke som et incitament for virksomhederne til i højere grad at anke sagen. En mulighed for omkostningsdækning risikerer derfor væsentligt at mindske fordelene ved at have en administrativ rekursmulighed til Konkurrenceankenævnet i forhold til at kunne gå direkte til domstolene.

De argumenter, der kan fremføres til støtte for indførelse af omkostningsdækning ved Konkurrenceankenævnet, vil endvidere kunne gøres gældende i relation til enhver anden form for ankesagsbehandling, hvilket ikke er hensigtsmæssigt. Undtaget fra princippet om, at parterne bærer egne omkostninger ved et ankenævn, er behandling af skattesager ved skatteankenævnet. Her er der imidlertid tale om en særegen situation, hvor særligt hensynet til

borgernes retssikkerhed og privatøkonomi taler for en omkostningsdækning. Der er generelt tale om privatpersoner, der ikke har kendskab til skatteret og hvis økonomi kan blive hårdt ramt af at skulle bære egne omkostninger ved at føre en ankesag. For en privatperson vil omkostningerne ved at føre en sag for skatteankenævnet ofte være så store, at det ikke ville kunne svare sig for personen at føre sagen, hvis der ikke var omkostningsdækning. Der er ikke et tilsvarende behov for at udstrække omkostningsdækningen på dette område til også at omfatte sager ved Konkurrenceankenævnet.

10. Ændring af procedure for behandling af bl.a. kartelsager

Forbrugerrådet opfordrer til, at det overvejes at ændre den nuværende procedure for behandling af bl.a. kartelsager, der indebærer "dobbelte" efterforskninger spredt over to forskellige myndigheder (Konkurrencestyrelsen og SØK), og som indebærer, at sagsbehandlingstiden forlænges.

Kommentar:

Den kompetencefordeling, der i dag er mellem SØK og Konkurrencestyrelsen, er i overensstemmelse med det princip, der gælder inden for strafferetsplejen om, at der er én enhedsanklagemyndighed, der har ansvaret for at behandle samtlige straffesager, uanset hvilket område, der er tale om. Regeringen har ikke noget ønske om at ændre på dette grundlæggende princip og lægger i sin vurdering heraf også vægt på, at anklagemyndigheden er underlagt et objektivitetsprincip, der er med til at sikre virksomhedernes retssikkerhed, og som indebærer, at anklagemyndigheden kun rejser tiltale i sager, der efter anklagemyndighedens vurdering kan føre til en domfældelse.

BILAG 1: Høringsliste

Lovforslaget har forud for fremsættelsen været sendt i høring hos:

Advokatsamfundet, Affaldsteknisk Samarbejde, Amagerforbrænding I/S, Amdsrådsforeningen, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Asfaltindustrien, Bryggeriforeningen, Byggefagenes Kooperative Landssammenslutning, Byggeriets Arbejdsgivere, Børsmæglerforeningen, CO-Industri, COOP Danmark A/S, Danmarks Apotekerforening, Danmarks Eksportråd, Danmarks Fiskeriforening, Danmarks Nationalbank, Danmarks Rederiforening, Dansk Annoncørforening, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Energi, Dansk Handel & Service, Dansk Industri, Dansk IT, Dansk Landbrugsrådgivning – Landscenteret, Dansk Skovforening, Dansk Taxi Råd, Dansk Transport & Logistik, Teknik, Danske Busvognmænd, Danske Dagblades Forening, Dansk Byggeri, Danske Fjernvarmeverkers Forening, Danske Malermestre, De Samvirkende Danske Andelsselskaber, De Samvirkende Købmænd, Den Danske Forlæggerforening, Det Kommunale Kartel, Dommerforeningen, DONG A/S, Finansrådet, Forbrugerrådet, Foreningen af Registrerede Revisorer, Foreningen af Rådgivende Ingeniører, Foreningen af Statsautoriserede Revisorer, Forsikring & Pension, Frederiksberg Kommune, Funktionærernes og Tjenestemændenes Fællesråd, Hovedstadsregionens Naturgasselskab I/S, HTS Interesseorganisationen, Håndværksrådet, Ingeniørforeningen i Danmark, Kommunernes Landsforening, Københavns Kommune, Landbrugsrådet, Landsorganisationen i Danmark, Ledernes Hovedorganisation, Liberale Erhvervs Råd, Lokale Pengeinstitutter, Naturgas Fyn I/S, Naturgas Midt/Nord I/S, Oliebranchens Fællesrepræsentation, Praktiserende Arkitekters Råd, Realkreditrådet, Renosam, Carlsberg A/S og Arla Foods amba,